

GOGA

Andrej Blatnik
Luknje

zgodba stranpoti

*Zate. Seveda. Za koga pa?
Kako si?*

1.

Začelo se je počasi, skoraj neopazno, in dolgo se je zdelo, da je vse skoraj tako, kakor je že bilo. Še zmeraj so bile vrste pred bankomati, še zmeraj je bilo težko najti parkirišče v nakupovalnem centru, še zmeraj so na zaslonih poročali o nevarnostih z vzhoda.

Spremembe so se kazale pri malih stvareh, ki jih skoraj nihče ni opazil ali pa skoraj nihče ni mislil, da bi jih bilo treba opaziti. Komentatorji, ki so razlagali, da je potrpežljivosti dovolj, postopoma niso bili več anonimni. Pod svoje komentarje so zapisovali kontaktne naslove in pozivali, naj se tisti, ki se strinjajo, povežejo. Na televiziji so začeli govoriti drugače. Ne več »treba bi bilo«, ampak »morate«. Ne več »zdi se, da«, ampak »vsi vemo«.

Seveda, besede so se spreminjale v dejanja. Stvari je začelo zmanjkovati. Ne vseh. Nekaterih je bilo še zmeraj preveč. Nekaterih pa ne več dovolj za vse, in potem sploh ne več. Tiste hrane, ki se baje nikoli ne pokvari. Stvari, ki pridejo prav, če se stvari zaostrijo. Tega so trgovine začele naročati več. In še več. Potrošnja, to je dobro, so govorili tisti, ki so imeli uradno besedo. Odpira nova delovna mesta. Ampak za ta denar ni hotel nihče več delati, imeli so pomembnejše opravke. Med njimi kupovanje tistega, kar je zmanjkovalo.

Začel se je uvoz nekvarne robe z bolj varnih koncev sveta. A tudi tam so se ozavestili in začeli zahtevati, naj se za tak izvoz meje zaprejo. Oziroma naj se sploh zaprejo – da ne bodo vsi ti, ki ne morejo več kupovati na svoji zemlji, hoteli k njim, če je tu res bolje, če se tu še dobijo tiste res pomembne reči? Kar pogledjte, so vpili, plastike, ki smo jo delali zanje, sploh nočejo več, zdaj hočejo našo hrano, našo vodo. Saj še zase nimamo dovolj, zakaj bi dajali drugim?

Vlade so najprej zagotavljale, da je izvoz tisto, kar svet skupaj drži, da je dober za vse, da nihče ne bo ostal brez svojih konzerv, a ko ti množice rjovejo na ulicah, jih slišiš, ne gre drugače. Nehali so izvažati in ljudje so ploskali, ko se je vojska z ulic selila na meje. Mir, zdaj bo mir, so si govorili.

Dokler so bile trgovine še polne, je bil mir. Potem je vzplamtelo.

2.

Ker je začel med prvimi, ni bilo težav, patrulje še niso preverjale, kdo ponoči koplje. Vendar so prvim kopačem sledili novi in novi. Avantgarda je povedla ljudstvo pod zemljo. Mediji so 24/7 poročali o »paničarjih«. Lopate so na črnem trgu dosegale vrtoglavo ceno. Starejši ljudje so pisarili na splet, da jih je bilo včasih mogoče kupiti v vsaki trgovini in da jih potrebujejo samo za to, da okopljejo svoj krompir, nobenih zaklonišč ne bodo rili pod kletmi, prestari so za take reči, pa naj pade, če bo padlo, dovolj imajo vsega.

Kadar je bil omenjen krompir ali kaka druga beseda s prehrambno vrednostjo, so šli hekerji takoj v akcijo. Dovolj imajo vsega, so pisali starci, ki niso imeli ničesar razen krompirja pod zemljo, krompirja pa naslednji dan ni bilo več, vrt zgledno prekopan, nič hudega, če ni lopat, na plitvo se da tudi z rokami, dovolj, da se pobere. Nekateri humoristi so ob luknjah puščali celo vrečke s semeni, da si zagotovijo naslednjo rundo pridelka.

2. 1.

Ko je začel, ni pričakoval, da bo kmalu toliko zanimanja. Na začetku se še ni veliko govorilo, da prihaja konec skupnega in da gre zdaj vsak po svoje. In ko se je začelo, so le redki lahko šli v globino. Kar najdi svojo luknjo, kar poskušaj skopati zemljanko, če živiš v dvanajstem nadstropju. Zapuščina, ki jo je vse življenje preklinjal, je postala nenadoma zelo koristna.

Najprej je pod hišo staršev hodil prek vikendov, potem vsak dan po službi. Ni se vedelo, kdaj bo padlo, pripravljenost je postajala glavna stvar. Z lopatami ni imel težav, so še od starih časov rjavele v hiši. Navodila je našel na spletu. Delo je bilo preprosto. Vsak zamah mu je sporočal, da še zmore, da ima moč. To je zmeraj pomirjujoče sporočilo. Bolj ga ponavljaš, bolj pomirja.

Potem je začel spati kar tam. Preveč časa je šlo za pot. Povezave so postajale vse bolj negotove. In ni se več mogel voziti v mesto v službo. Njegovo luknjo bi lahko zasedel kdo drug. V času, ko še ni imel streliva, bi bilo lahko prepričevanje o motenju posesti preveč zapleteno. Uradne poti je prerasel plevel.

2. 2.

Na spletu je spremljal, kako je strelskim inštruktorjem rasla cena. Najbrž je za investicijo že prepozno, si je mislil. Profesionalcev ne bom dohitel, z amaterji pa smo na istem. Od blizu, in ne bo moglo biti drugače kot od blizu, ne odloča natančnost, ampak hitrost odziva. In ne morem biti tako hiter kot mladi, tudi za to je že prepozno. Najbrž so tudi za to inštruktorji, ampak kdor hiti, lahko dela napake. Spomnil se je, kaj mu je rekel oče, ko sta se pogovarjala o čudovitih vojnah prejšnjega stoletja: »Jaz nisem nikogar ubil. Nikogar, ki ga ni bilo treba. Bodi zadovoljen, če boš, ko boš star, tudi ti lahko to rekel.«

Komu naj bi rekel, če bo lahko rekel, je pomislil. Oče je imel njega. On ni imel nikogar.

2. 3.

Po malem je vadil za hišo. Samo za vsak primer. Slišal je za organizirane vadbe v kletih pod šolami, cerkvami, kulturnimi domovi. Vendar bi bilo treba tam poslušati druge. Ne samo njihovih strellov, tudi njihove težave, pametovanja, rešitve. To bi bilo še težje prenesti. Bral je klasične romane in vedel, da je navsezadnje vsak sam. Skupina zdrži samo nekaj časa. Dokler ne naleti na pravo preizkušnjo.

Vseeno se je moral pretvarjati, da je zraven, kajti neorganiziranim streliva niso več prodajali. Z različnimi imeni se je vpisal v razne garde. Vpisovalo se je toliko ljudi, da nihče več ni preverjal podatkov, posamezniki niso šteli, štelo je skupno število. Nепreverenost je ustrezala vsem. Če si plačal članarino, si dobil izkaznico, če si imel izkaznico, si lahko kupoval v članskih trgovinah. Vpisovalo se je toliko ljudi, da so se morali vsi, čeprav se je tej plastiki reklo »izkaznica zvestobe«, vpisovati na več kot eno stran, vsak v čim več gard. Ne samo zaradi streliva, tudi za vsak primer. Če se bo začelo zares, bo ena stran streljala na drugo. Vsaka stran bo streljala na vsako. Vsakič je bilo tako, še zmeraj je bilo tako, nikoli ne bo drugače.

Če bi kdaj pustil prave podatke, je pomislil, bi mu morda poslali koga na dom. Kot da prostovoljni prispevki,

vpoklic, karkoli že. Kdo bi lahko prišel. In tisti bi potem morda opazil njegovo luknjo. In potem tistega zanesljivo ne bi več moglo biti nazaj, tja, od koder je prišel. Kajti če bi šel nazaj, bi prišel spet nazaj k njemu. In ne sam. Zato je dobro imeti strelivo.

Luknjam je vrednost naglo rasla. Ponudba in povpraševanje. Lukenj premalo, ljudi preveč.

2. 4.

Ob večerih je gledal akcijske filme in se skušal učiti iz njih. Ni bil prepričan, da bo kos nalogam, ki so prihajale. To skakanje na različne leteče predmete, ki so prihajali v bližino, kadar so bili junaki v najhujših nevarnostih, to je bilo videti še posebej zapleteno. Enkrat motorni zmaj, ki ga je upravljala prsata blondinka, drugič helikopter brez pilota, tretjič gondola z otročadjo na izletu. Zelo zapleteno, komaj verjetno. Ampak njim je zmeraj uspevalo. Nikoli ni nihče zgrešil oprijema in se sploščil nekje daleč spodaj.

Ni mogel preverjati, ali bi zmogel tudi on, bližnja usposabljanja še niso razširila ponudbe na take podvige. Od časa do časa je poprijel za kovinsko palico, ki jo je vpel med vratna podboja, da bi preveril, ali se lahko drži na njej kaj več kot trenutek, če ga navzdol vleče lastna teža. Zanimarjal je, da so junaki običajno vzdržali še vreščeco leptotico ali dve ali pa so morali s sebe stresati razne orjake iz nasprotne ekipe, ki so jim hoteli izpraskati oči ali kaj podobnega. Za to se ni imelo smisla meniti – že lastna teža je bila prevelika naloga.

Baje pomagajo sklece in podobne krepitve telesa, je prebral na spletu, potem človek zdrži dlje; težko je oceniti, kako dolgo bo treba, ko zares zanihaš nad globino, a

bolj si pripravljen, večje možnosti imaš za srečen konec.
Seveda pa ni vse samo v telesu – tudi svoj duh moraš
prepričati, da boš. Da zmoreš.

Tudi to je bilo zelo zapleteno.

2. 5.

Seveda so bili prijatelji. Včasih. Spominjal se jih je. Bili so. A kje so zdaj? Kam so odšli? Dobro, nekateri so umrli. Se dogaja, sčasoma vse pogosteje, umirajo tudi taki, ki včasih niso. A kaj se je zgodilo z drugimi? Nekateri še niso umrli oziroma vsaj ni slišal, da bi umrli, pa jih vseeno ni bilo več nikjer. So bili tako na svojem, da ne bodo nikoli več prišli skupaj? Enega so zaprli, ko je na spletu objavil kritično oceno muzeja nacionalne zgodovine. Informatik, moral bi vedeti vse o anonimizaciji, pa so ga vseeno našli. Očitno je imela vlada še zmeraj dovolj denarja, da je najemala boljše informatike od njega. Zdaj je imel čas za premišljanje, da bi se moral bolj poglobiti v študij.

Za tega je bilo vsaj upanje, da ga bodo še kdaj spustili ven, upanje je bilo sicer prazno, a vsaj obstajalo je – za tiste, ki so jih upepelili, ni bilo več ničesar. Niti zombijevski filmi niso dopuščali možnosti, da lahko upepeljeni še kdaj oživijo. Pepel so raztresali zdaj tu, zdaj tam – nikoli se ni vedelo, ali se ne bo za katerim od njih kdaj na kakem spletnem oblaku našla kopica zapiskov, ki bodo razkrili, da so vse, kar se je dogajalo, napovedovali vnaprej. In potem bi se začele romarske poti. Uporniške brigade, ki bi si nadele imena po njih, bi pošiljale svoje ljudi, naj v njihov

pepel namečejo semena rdečih rož, da bodo ob naslednji letini lahko prepevali borbene pesmi na sporočilno obarvanem ozadju junaških grobov. Bolje je bilo, da so bili vsi pomešani s sleherniki, z vsem in s čimerkoli, z nesnago in gnusobo, tudi po smrti – težko je pridigati, da je nekdo videl prihodnost, če njegov pepel leži med odpadki.

Seveda so bili prijatelji, a jih ni bilo več. Ali pa so bili, pa so se poskrili. Morda so že prej kot on začeli kopati svoje luknje. Morda so že takrat, ko je on šele razmišljal o strelskih tečajih in o izobraževanju ob akcijskih filmih, vedeli, da ne smejo več ven. Morda so se vkopali že zelo globoko in ni več imelo smisla hoditi ven. Morda so poti ven zasuli. Morda se bo, če bo kopal dovolj globoko, prikopal do njih.

2. 6.

Sam. Velikokrat si je na glas izrekel to besedo.

Moral bo sam.

Karkoli že bo moral – moral bo sam.

2. 7.

Zalog, ki si jih je nakopičil, ni hotel načenjati, v luknjah ne zraste kaj dosti, za pripravo sveže hrane pa več ni bilo pravega časa, tudi če bi se kje kdaj res našlo kaj svežega. Toliko akcijskih filmov, ki jih je treba pogledati. Učenje tujih jezikov, da bi bolje razumel, kaj se dogaja, če se kultura res spremeni. Razmišljanje o teži lastnega telesa, obešenega na eno samo roko. Usoda, ki prihaja, in kaj naj bi pravzaprav bila. Preštevanje prijateljev, ki jih več ni. Toliko dela.

Lokali, v katere si lahko včasih šel in jedel, če si seveda lahko plačal račun, so izginjali. Prek oken in vrat so se pribijale deske, privarilo se je železje. Ni se več splačalo delati. Če si moral izstavljeni sledljive račune, se ni več splačalo. Preveč davkov in stroškov, premalo preostanka. Bolj se je splačalo kopati luknje. In če si že prišel do hrane, si jo hranil za čase, ki prihajajo. Kdo ve, kaj bo takrat še prišlo.

Občasno so svežo hrano ponujale obcestne restavracije. *Pop*, in že so se pojavile sredi ničesar, *pop*, ni jih bilo več. Če si šel takrat mimo, si se lahko odločil, da boš jedel. Nekateri so govorili, da to ni pošteno do proračuna, da ti nagli podjetniki ne plačujejo davkov, in kako naj potem država nabere dovolj za vsaj zasilno oborožitev?

Navsezadnje bo odvisna samo od daril, samo od zasebnih vojsk, in take imajo zmeraj tudi zasebne namene.

Tudi on je včasih razmišljal o takih rečeh, a kadar je lakota huda, dvom izgublja težo.

In potem se je usedel in včasih gledal, kako ga gleda ženska za sosednjo mizo. Zmeraj enako. Gledala je skozenj, kot da ne bi obstajal. In zakaj bi obstajal? Zanja že ne. Nikoli se nista srečala, in če se ne bosta danes, se tudi nikoli ne bosta, in zakaj bi se danes, njegova menjalna vrednost je vsak dan manjša.

Gledal je in premišljal, kolikokrat je kaka ženska tako gledala njega, ko je gledal skoznjo, ne da bi jo opazil, njena menjalna vrednost je bila prenizka, in premišljal, da doslej ni pomislil na take reči. Nekaj se prav zares spreminja.

2. 8.

Običajno je naročil kaj, za kar si je približno predstavljal, kaj naj bi to bilo, in poslušal pogovore ljudi okrog sebe. Tistih, ki so se poznali. Spomnil se je časov, ko so se nagovarjali še neznanci, pogledali so drug drugega in začeli: saj se poznamo od nekod, kajne? In drugi so bili zadovoljni, da so bili nagovorjeni: tudi če ne, se bomo pa spoznali, kdo ve, kaj vse lahko pride iz take kot da naključne spoznave, iz takega kot da neobveznega pogovora. Spoznava, potem izmenjava, denarnih tokov, telesnih sokov, marsikaj priteče, ko človek dvigne pokrov.

Potem je postalo prenevarno. Konec pogovorov. Spregovorilo se je le še s preverjeno znanimi in s strežbo, čeprav je bilo vse več mogoče naročiti brez besed. Pokazal si, kaj želiš, na jedilnikih so bile slike za tiste, ki niso znali jezika, za tiste, ki niso znali brati, in vse se je naročilo, vse naj bi se uredilo. A tako, če si le kazal in nič govoril, nisi mogel uveljaviti svoje volje, svoje specifične izbire. Čeprav si plačal.

Uveljavljanje svoje volje pa je šlo v slast bolj kot hrana. Naročanja so se spreminjala v kulturne vojne, kjer je štela vsaka začimba preveč ali premalo, vsak način priprave, o vsem se je bilo treba natančno pogovoriti in scela določiti, kaj bo prišlo na krožnik. Bitka za prehrambeno izbiro je

postajala bitka za lastno osebnost, bitka za pravico biti to, kar želiš biti. Si, kar ješ. Z izbiro se izražaš, z izbiro obstajaš, časi, ko nimaš česa jesti in bi vzela karkoli, so nepredstavljeni, dokler ne pridejo, pa čeprav ves čas misliš nanje in upaš, da jih ne bo. A lahko se zgodi, da pridejo, zelo verjetno se bo zgodilo, da bodo prišli, zato je treba čim bolj izbirati, dokler še lahko.

Strežno osebo je potrpežljivo kimalo, kaj pa naj, ljudje morajo naročiti, da jim lahko zaračunaš, kupovanje pozornosti spada zraven, označevali so neslanosti, premaže, dvojno precejanje, sezname naročenega so postajali podobni obdukcijskim zapisnikom. Navsezadnje je prišla hrana, človek je pojedel in plačal. Nekateri so se zahvalili, nekateri so pohvalili, nekateri so se zahvalili in pohvalili, nekateri so molče odšli.

Tudi zato je rad prihajal. Zaradi vseh teh besed. Rad je poslušal ljudi okrog sebe. Malo pogovorov je slišal zadnje čase.

2. 9.

»Si jih videl?«

»Videl sem jih. In kaj potem?«

»Si jih videl, kaj so počeli?«

»Nisem. Kaj so počeli?«

»Jedli so.«

»Kdo je jedel?«

»Tisti, ki si jih videl. Tisti Arabci.«

»In? Tudi Arabci lahko kaj pojejo.«

»No ... lahko, ampak ne zdaj.«

»Kaj je narobe z zdaj? Ne bi smeli biti lačni zdaj, sredi dneva?«

»Lačni so lahko, ampak jesti ne bi smeli. Ramadan je.«

»Mogoče niso muslimani?«

»Čisto taki so kot muslimani.«

»In kakšni so muslimani?«

»Drugačni kot midva. Saj veš.«

Pogledal je svoj odsev v šipi. Bil je drugačen. Drugačen tudi od sebe samega, kakršen je bil še pred kratkim, a to ni bilo zelo pomembno, to je zlahka prenesel, navadil se je, zelo hitro se je navadil. To ni bilo nevarno, nasprotno, pomagalo mu je. Prilagajal se je.

Bil je drugačen kot onadva.

To pa bi lahko bilo nevarno.

Imata orožje? je premišljal. *Bi moral vzeti s sabo svoje?*

»Zdaj jejo in se delajo, da niso Arabci. Da bi mi nasedli. Da bi jih imeli za naše.«

»To ni dobro.«

»Ne, ni. Če se pustimo njim, bodo prišli še Kitajci. In bogvekdó še.«

»Kitajci so že prišli.«

»So, a za zdaj v glavnem kot turisti, za zdaj plačujejo za to, da so lahko tu. Za zdaj se vračajo tja, kamor spadajo. Za zdaj samo fotografirajo. Kaj bodo počeli jutri? Fotografije je mogoče, če imaš prave programe, zlahka predelati po svojem okusu. Kaj pa svet? Morda že imajo programe, da bi predelali svet.«

»Misliš – kar na daljavo?«

»Zdaj se vse dela na daljavo.«

»Misliš, da to znajo?«

»Kdo lahko reče, da ne? Saj menda veš, da so v svojih laboratorijih že razvili človeške ribice? Čisto take, kot so naše? Nismo več edini na svetu, ki jih imamo.«

»Imaš prav. O tem še nisem razmišljal.«

»Pa bi moral. Prav o tem bi moral razmišljati, ne o vsem drugem. Ne smemo se pustiti.«

»Ne, ne smemo. Ne bomo se.«

»Prilagajajo se, ti, ki prihajajo. Delajo se, da so nam podobni. In res nam postajajo vse bolj podobni. Še čisto malo, pa ne bomo več vedeli, kdo je kdo. Veš, kaj bo takrat?«

»Ne vem. Kaj?«

»Takrat bo prepozno.«

2. 10.

Ni več slišal, kaj šepetata, a videl je, da pogledujeta k njemu.

Moral bi iti, ampak če grem, bo še bolj čudno, kot če ostanem, nisem še pojedel –

Mlajši se je že dvignil od mize in stopal proti njemu. Na hitro ga je pretipaval s pogledom, ali ima ob telesu kake nabrekline.

Ni bilo videti, vendar ni bilo videti vsega, vse je bilo mogoče –

Je že stal tam, čisto ob njem.

»*As salam alejkum*,« ga je pozdravil.

Ni vedel, kaj naj na to odgovori, da bo vse v redu, vse, kot je bilo, preden sta začela pogledovati proti njegovimi mizi.

»*Va alejkum salam*,« je odzdravil in se zgrozil.

Napaka, to je bila napaka –

Mlajši se je obrnil nazaj, žile na vratu so se mu napele.

»Sem ti rekel!« je skorajda radostno zaklical.

2. 11.

»Ne vem, zakaj sem to rekel, naše gore list sem,« je pričel naglo brbljati. »Res sem se nekaj učil arabsko, za vsak primer, ampak –«

Mlajši ga je prezirljivo gledal.

»Ne zdaj ti meni tega listja stresat,« je siknil. »Zakaj si ti sem prišel?«

»Na kosilo –«

»Kakšno kosilo, če je ramadan? So kazali na televiziji. Gledam. Človek mora vedet, pri čem je.«

»Zame ni ramadana, nisem jaz eden od tistih –«

»Od tistih, ki bi spoštovali pravila? Ja, si lahko mislim.«

Sklonil se je k njemu.

»Povej – koga moraš? Kdo bo zletel v zrak? Bo eden, jih bo več? Vi ta spodnji zmeraj delate po sistemu čim-več-tem-bolje, a ne?«

Starejši je bil že blizu.

»Preveč govorita,« je rekel.

Potem ni bilo ničesar več.

3.

»Kako si?«

Kako sem? Slabo sem, to je edino, kar vem. Kje sem? Kaj se je zgodilo? Kot da bi me steptalo nekaj, česar ne bi utegnil niti zaznati –

»V redu,« je rekel s stisnjenimi zobmi. Za njimi ga je skelelo. Po vsem telesu je čutil nekakšno utripanje. Potipal se je po žepih. Seveda, bili so prazni.

Moški je odkimal.

»Nisi v redu. Precej slabo si. In še slabše bo. Take reči sem že videl. Seveda nisem profesionalec, ampak vem: potrebuješ pomoč.«

Pričel se je spominjati. Tista moška. In njun pogovor. In njegov klavirni poskus, da bi se dokazal kot njima enak, kot eden njihovih, in se tako izmaknil. Ni šlo.

Pa vse te priprave! In zdaj takole.

»In kakšna je razlika, če jo potrebujem ali če je ne? Pomoči v obeh primerih ni.«

Moški ga je pozorno gledal, kazalo je, da premišlja o njegovih besedah.

»Seveda nisem profesionalec, ampak lahko pomagam,« je rekel.

Še tega se manjka. Da bi kdo komu pomagal? Kar tako? V teh časih?

»Poznam take zgodbe. Da mi ne bo po vaši pomoči še slabše? In še brez denarja bom ostal.«

Brez denarja, to se je sicer že zgodilo, po žepih nimam nič, kar imam, je v luknji, ampak ne bom menda tega razlagal kar takole na ulici, leže na ulici –

Moški se je zasmel.

»Denar! Kaj naj z njim! Mi več ne služi, oziroma obratno, jaz ne služim njemu.«

Kaj govori?

»Oprostite, jaz vas ne razumem.«

»To zdaj še ni pomembno. Zdaj je pomembno to, kar že veš. Kar sem že povedal: ne potrebuješ denarja, da ti pomagam.«

»Kako?« se je še slišal reči, preden je izgubil zavest.

3. 1.

»Ne skrbi, zdaj si med svojimi,« je slišal najprej.

Med svojimi?

Kaj to pomeni?

Neka zatemnjena soba, neki obrisi v poltemi. Okna, prelepljena s časopisnim papirjem. Svetloba po malem prenika skozi potiskane zastore. Neznana pisava, neznani obrazi na fotografijah. Vse neznano.

»Kje?«

»Med svojimi. To je važno. To je edino važno. Veliko drugih se je izgubilo. Ti se nisi.«

Nisem se izgubil, to je važno, je pomislil in izgubil zavest.

3. 2.

Stalno izgubljam zavest. Kaj mi bo potem sploh ostalo?

Slaba misel za začetek budnosti.

Zaškripalo je, vrata so se odprla.

Ta moški je znan.

Ta je tisti od včeraj.

Včeraj? Je res bilo včeraj? Brez zavesti bi bil lahko tako dolgo, da bi se medtem spremenil svet.

»Končno si buden,« je rekel moški in se smehljajal.

»Sem dolgo spal?«

»Spal?« Kazalo je, da tehta pomene besede. »To ni najbolj pravi izraz. Rekla bovaraje, da si bil dolgo brez zavesti.«

Če je iskal pravi izraz, da bi se jaz bolje počutil, se ni ravno posrečilo.

»A zdaj se zavedaš. Oziroma – se začenjaš zavedati. Od zdaj je lahko vse drugače.«

Drugače? Drugače ni nujno dobro. Lahko je tudi nevarno.

Pazljivo. Pazljiv moram biti.

»In kje sem zdaj?«

»Med nami. Kamor sodiš.«

»Rad bi šel domov.«

Moški je skomignil, nato za trenutek zamrznil in odločno odkimal.

»Razumem. Razumljivo. Kdo ne bi? V takem položaju. Dom, zavetje. A žal ne bo šlo. Tam ni varno. Niti v zavetju ni več varno. Zavetje več ne daje zavetja.«